

ren van rekening" der drie fundaties (Delft, Den Haag, Utrecht) wordt een apart hoofdstuk gewijd. Ook het college van Regenten, het binnenbestuur en het interne leven in het fundatiegebouw komen natuurlijk ter sprake. Velerlei merkwaardige bijzonderheden worden daarover meegedeeld. De bezettingstijd met zijn N.S.B.-regenten wordt eveneens, zonder goedkope exclamaties, behandeld. En wie, geïmponeerd door de fraaie gevel van het gebouw aan het einde van de Lange Nieuwstraat en bekend met de reputatie van het interieur en het beroemde servies daarover voorgelicht wil worden, bevindt, dat het boek ook daarover uitvoerig inlicht. Over de kunsthistorische betekenis van de architectuur en de aankleding van het gebouw raadplege men echter het speciaal daarop gerichte artikel van dr Van Luttervelt in het Kunsthistorisch Jaarboek 1950/51, blz. 197—244 (zie Maandblad Oud-Utr. 1953, 27).

Het komt mij voor, dat Regenten zich geluk mogen wensen met de verschijning van dit boek over hun Fundatie. Ook de materiële uitvoering en de illustratie verdienen niets dan lof. Voor het uitvoerig register zal de gebruiker dankbaar zijn. Gelukkig ook heeft de schrijver niet meegedaan aan een toenemend hinderlijk en door wie in 's hemelsnaam gepropageerd gebruik en heeft hij zijn noten tot genoeg en profijt van de geïnteresseerde lezer aan de voet der bladzijden doen plaats en niet achter de hoofdstukken of achter in het boek opgeborgen.

v. C.

HET JODENRIJTJE

De heer J. van Dijck jr te Utrecht schrijft ons:

„Niet lang geleden keeg ik 'n exemplaar in handen van uw maandblad d.d. Mei 1952 waarin 'n interessant artikel is afgedrukt betreffende de oorsprong en de huidige toestand van het Jodenrijtje.

Hoe voortreffelijk gedocumenteerd het ook moge zijn, toch bevat het één bewering, die, hoewel vaak gehoord, beslist niet juist is en wel betreffende de verklaring van de naam: Joderije.

De schrijver van het artikel meent namelijk dat dit iets te maken heeft met rij of reeks m.a.w. dat Joderij hetzelfde zou zijn als: 'n rij Joden (eventueel: jodenhuizen).

De werkelijke verklaring echter is veel waarschijnlijker. De naam is immers 'n vernederlandsing van het franse woord: juiverie, dat zoiets betekent als: ghetto, jodenbuurt. Zo heeft het Engels het vertaald met: jewry, met dezelfde betekenis.

'n Engelsman zou dit moeilijk kunnen verklaren als: „a „ry" of jews".....

Tot slot zou ik er nog op willen wijzen, dat de huidige spelling van 't woord, namelijk Jodenrijtje onjuist is; misschien mag men hieruit afleiden dat men het woord later niet meer begreep (De n is n.l. ongemotiveerd).